

Dokument IAF

Závazný dokument IAF

IAF MD 23:2023/ 2. vydání

Řízení subjektů vykonávajících činnosti jménem akreditovaných
certifikačních orgánů certifikujících systémy managementu

Control of Entities Operating on Behalf of Accredited Management
Systems Certification Bodies

Tento dokument je českou verzí dokumentu IAF MD 23:2023 z prosince 2023. Překlad byl zajištěn Českým institutem pro akreditaci, o.p.s.

This document is the Czech version of the document IAF MD 23:2023 December 2023. It was translated by the Czech Accreditation Institute.

Datum vydání originálu dokumentu: 20. 12. 2023

Datum účinnosti: 20. 12. 2023

Datum vydání překladu: 26. 01. 2024

Mezinárodní akreditační fórum (The International Accreditation Forum, Inc., IAF) usnadňuje obchod a podporuje průmysl a regulační orgány tím, že spravuje celosvětový systém vzájemného uznávání mezi akreditačními orgány (Accreditation Bodies – ABs), aby mohly být výsledky vydávané orgány posuzujícími shodu (Conformity Assessment Bodies – CABs) akreditované členy IAF akceptovány celosvětově.

Akreditace snižuje riziko pro podnik a jeho zákazníky ujištěním, že akreditované orgány posuzující shodu (CABs) jsou způsobilé provádět svoji práci v rozsahu své akreditace. Akreditační orgány (ABs), které jsou členy IAF, a CABs, které jsou akreditačními orgány akreditovány, musejí dodržovat příslušné mezinárodní normy a závazné dokumenty IAF z důvodu shodné aplikace těchto norem.

ABs, které jsou signatáři Multilaterální dohody IAF o vzájemném uznávání (Multilateral Recognition Arrangement – MLA), provádějí pravidelná vzájemná hodnocení s cílem zajistit důvěryhodnost při provádění svých akreditačních programů. Podrobnosti týkající se struktury a rozsahu MLA IAF jsou uvedeny v dokumentu IAF PL 3 – Policies and Procedures on the IAF MLA Structure and for Expansion of the Scope of the IAF MLA. Podrobný rozsah MLA IAF je uveden v IAF MLA Status document..

Struktura MLA IAF je rozdělena do pěti úrovní: úroveň 1 specifikuje závazná kritéria, která se vztahují na všechny akreditační orgány, ISO/IEC 17011. Kombinace, kterou tvoří činnost(i) úrovně 2 a odpovídající normativní dokument(y) úrovně 3, se nazývá hlavním rozsahem MLA a případná kombinace příslušných normativních dokumentů úrovně 4 a úrovně 5, pokud je relevantní, se nazývá dílčím rozsahem MLA.

- Hlavní rozsah MLA zahrnuje činnosti, např. certifikaci produktů a související závazné normy, např. ISO/IEC 17065. Potvrzení vydávaná orgány posuzujícími shodu na úrovni hlavního rozsahu se považují za stejně spolehlivá.
- Dílčí rozsah MLA zahrnuje požadavky posuzování shody, např. ISO 9001 a případné specifické požadavky pro jednotlivá schémata, např. ISO/TS 22003-1. Potvrzení vydávaná orgány posuzujícími shodu na úrovni dílčího rozsahu se považují za rovnocenná.

Díky MLA IAF je zajištěna důvěryhodnost, která je potřebná pro to, aby trh akceptoval výsledky posouzení shody. Potvrzení vydané v rozsahu MLA IAF orgánem akreditovaným signatářem MLA IAF může být uznáno po celém světě, což usnadňuje mezinárodní obchod.

Obsah

Úvod k závazným dokumentům IAF	5
0 Rozsah	5
1 Povinnosti certifikačních orgánů (CB)	5
1.1 Posuzování rizik kandidátských subjektů.....	5
1.2 Zřízení právně vymahatelné dohody	5
1.3 Soulad činností subjektů s relevantními požadavky, se systémem managementu CB a se správními dokumenty	6
2 Povinnosti akreditačních orgánů (AB).....	6
2.1 Monitoring subjektů ze strany AB	6
2.2 Posouzení činností subjektů ze strany AB.....	7
Příloha 1: Položky, které mohou být předmětem kontroly během posouzení rizik (informativní)	8
Příloha 2: Nástroj pro mimořádné prověřovací posouzení činností subjektů (informativní)..	9

2. vydání

Vypracoval Technický výbor IAF

Schválili členové IAF

Datum vydání: 20. prosince 2023

Kontaktní osoba pro dotazy: Elva Nilsen, tajemník IAF

Kontakt: Tel.: +1 613 454-8159

E-mail: secretary@iaf.nu

Datum: 3. listopadu 2023

Datum platnosti: 20. prosince 2023

Úvod k závazným dokumentům IAF

Termín „má / měl by“ se v tomto dokumentu používá pro označení uznávaného způsobu splnění požadavků normy. CAB může tyto požadavky plnit i ekvivalentním způsobem za předpokladu, že je schopen to akreditačnímu orgánu prokázat. Termín „musí“ se v tomto dokumentu používá v těch ustanoveních, která jsou, ve vztahu k požadavkům příslušné normy, závazná.

Řízení subjektů vykonávajících činnosti jménem akreditovaných certifikačních orgánů certifikujících systémy managementu

0 Rozsah

Tento dokument se týká subjektů, které vykonávají a/nebo řídí činnosti certifikace systémů managementu jménem akreditovaných certifikačních orgánů (CB), přičemž daný certifikační orgán tyto subjekty ani zcela, ani zčásti nevlastní, ani tyto subjekty nezaměstnává. Tyto subjekty se mohou, ale nemusí nacházet ve stejné zemi jako vedení certifikačního orgánu; může se jednat o zástupce, agenturu, uživatele licence nebo prodejní kancelář CB nebo o jakýkoli subjekt, který má smluvní vztah s CB spočívající ve výkonu certifikačních činností.

Citované dokumenty:

ISO/IEC 17011:2017 – Posuzování shody – Požadavky na akreditační orgány akreditující orgány posuzování shody

ISO/IEC 17021-1:2015 – Posuzování shody – Požadavky na orgány poskytující služby auditů a certifikace systémů managementu – Část 1: Požadavky

1 Povinnosti certifikačních orgánů (CB)

1.1 Posuzování rizik kandidátských subjektů

Před uzavřením jakékoli dohody musí CB provést komplexní posouzení rizik u kandidátského subjektu v zemi, ve které má subjekt sídlo, a v zemích, ve kterých bude vykonávat činnost jménem daného CB. V případě, že je zjištěno nepřijatelné riziko, které nelze řídit, nesmí CB přikročit k uzavření dohody.

Musí být zvážena rizika ohledně nestrannosti, kompetencí, konzistentnosti, nezávislosti a úrovně místního rizika pro odvětví certifikace v zemi, ve které má subjekt podle plánů CB provozovat svou činnost (viz Příloha 1.). Lze vzít v úvahu stávající akreditaci subjektu.

1.2 Zřízení právně vymahatelné dohody

Certifikační orgán musí s kandidátským subjektem uzavřít právně vymahatelnou dohodu, která musí zahrnovat alespoň následující:

- i) kandidátský subjekt musí plnit aplikovatelné požadavky včetně právního statutu, nestrannosti, požadavků na kompetence, požadavků na procesy, a být ve shodě se systémem managementu certifikačního orgánu v rozsahu, ve kterém je kandidátský subjekt zapojen do poskytování certifikačních služeb,
- kandidátský subjekt musí provozovat činnost v rámci systému managementu certifikačního orgánu a/nebo v rámci své vlastní akreditace,

- v případě potřeby vyplývající z posouzení rizik musí být definovány a zavedeny další způsoby řízení,
- ii) subjekt podléhá auditu, který průběžně provádí CB. Audity musí zahrnovat veškeré činnosti prováděné subjektem jménem CB. Četnost a způsob provedení auditů musí záviset na posouzení rizik a výsledcích předchozích auditů,
- iii) povinné roční předkládání zpráv o klíčových ukazatelích výkonnosti (KPI), včetně těch specifikovaných v dokumentu IAF MD 15: Závazný dokument IAF pro sběr dat poskytujících indikátory o výkonu certifikačních orgánů certifikujících systémy managementu,
- iv) podle potřeby poskytnutí přístupu ke kontrole a monitorování ze strany akreditačního orgánu akreditujícího daný certifikační orgán,
- v) podrobnosti o činnostech, které má subjekt provozovat,
- vi) zodpovědnosti, oprávnění a závazky každé ze stran,
- vii) poskytnutí zdrojů, školení, neustálý profesní rozvoj,
- viii) duševní vlastnictví a ochrana,
- ix) dříve, než subjekt provede outsourcing některé z činností, které vykonává jménem CB, musí subjekt získat souhlas CB.

Certifikační orgán musí hlásit příslušnému akreditačnímu orgánu veškeré činnosti zřízených subjektů a rovněž trhy, na kterých působí.

V případě ukončení dohody musí CB informovat příslušný AB a uvést důvody jejího ukončení.

1.3 Soulad činností subjektů s relevantními požadavky, se systémem managementu CB a se správními dokumenty

Požadavek souladu s relevantními akreditačními požadavky je rozšířen i na subjekt v souvislosti se službami, které poskytuje jménem CB.

Certifikační orgány musí monitorovat aktuální výkonnost subjektů, včetně interních auditů subjektů (včetně svědeckých auditů, které mohou zahrnovat audity na místě, na dálku nebo jejich kombinaci) z hlediska příslušných akreditačních požadavků systému managementu CB, správních dokumentů a dalších dokumentů relevantních v souvislosti s činnostmi prováděnými jménem CB.

2 Povinnosti akreditačních orgánů (AB)

2.1 Monitoring subjektů ze strany AB

Je-li akreditačnímu orgánu oznámeno, že některý CB hodlá použít takový subjekt, musí AB předat tuto informaci (článek 7.8.1 normy ISO/IEC 17011) místním akreditačním orgánům a může si vyžádat jejich stanoviska s ohledem na požadavky článku 8 normy ISO/IEC 17011.

Místní akreditační orgány musí identifikovat subjekty akreditované zahraničními akreditačními orgány a působící na místním trhu, jakmile se o nich dozví, a sdělit tuto informaci danému zahraničnímu AB.

AB akreditující certifikační orgán musí stanovit program posouzení jeho subjektů v souladu s požadavky normy ISO/IEC 17011, závazného dokumentu IAF MD 12: Akreditace orgánů posuzování shody působících ve více zemích a s dalšími relevantními dokumenty a musí případně informovat místní AB.

AB akreditující certifikační orgán musí informovat místní AB o případech ukončení dohody mezi CB a subjektem z důvodu podvodného nebo neetického jednání.

2.2 Posouzení činností subjektů ze strany AB

Akreditační orgány musí pro každý certifikační orgán a jeho subjekty stanovit četnost posouzení v jednom akreditačním cyklu na základě požadavků normy ISO/IEC 17011 a relevantních dokumentů IAF.

AB akreditující certifikační orgán může zahájit posouzení u subjektů za účelem prověření konkrétních situací vyvolaných nežádoucími tendencemi (včetně ukazatelů, které musí být identifikovány subjekty a certifikačním orgánem a o kterých musí být akreditačnímu orgánu pravidelně předkládána zpráva) nebo zpětnou vazbou trhu, např.:

- náhlá změna počtu certifikátů vydávaných certifikačním orgánem,
- subjekt identifikuje málo nebo žádné neshody v průběhu dlouhého časového období, například po dobu jednoho certifikačního cyklu, jestliže subjekt provádí audit,
- situace, které vyvolávají pochybnosti o důvěryhodnosti akreditované certifikace,
- stížnosti zákazníků certifikovaných organizací nebo jiných zainteresovaných stran mající připomínky k efektivnosti certifikačního procesu subjektu,
- negativní publicita: např. problémy, na které upozorní mediální organizace, týkající se konkrétního produktu, organizace nebo subjektu, související s konkrétními technickými oblastmi; problémy identifikované prostřednictvím sociálních sítí; konkrétní negativní zpětná vazba od nevládní organizace týkající se výkonnosti akreditované certifikace,
- intervence ze strany regulačních orgánů nebo negativní zpětná vazba od regulačních orgánů,
- pokud subjekt identifikuje nárůst systémových problémů a připomínek v průběhu svědeckého posouzení prováděného akreditačním orgánem u určitého klienta, jestliže žádná taková zjištění nebyla zaznamenána během předchozích auditů u stejného klienta a zvláště prováděného stejným auditorem/týmem auditorů,
- důkaz, že regulační požadavky nejsou řádně auditovány, zvláště u systémů managementů s přísnější regulací, jako jsou FSMS, EMS nebo OHSMS, zejména dochází-li k přímému dopadu na zdraví a bezpečnost lidí.

Poznámka: jako pomůcku při prověřování takových situací lze využít Přílohu 2.

V případě špatné výkonnosti subjektu (která může být vyvozena ze stížností ze strany místních AB, regulačních orgánů nebo jiných zainteresovaných stran, ze špatně vedených záznamů, neefektivního školení a hodnocení místního personálu atd.) může vyvstat potřeba, aby AB změnil program posouzení CB, např. naplánováním dodatečných posouzení, která mohou zahrnovat posouzení na místě, na dálku nebo kombinaci těchto způsobů.

Informace týkající se subjektů se špatnou výkonností musí být se souhlasem CB poskytnuty místnímu AB a tento musí být požádán o součinnost při veškerých následujících krocích.

Příloha 1: Položky, které mohou být předmětem kontroly během posouzení rizik (informativní)

Položky, které mohou být předmětem kontroly během posouzení rizik, zahrnují následující (výčet není vyčerpávající):

- vlastnictví, majitelé a jejich vztahy (obchodní a jiné),
- související podnikání včetně vztahů s poradenskými společnostmi,
- výpisy z rejstříku trestů majitelů a subjektu – čistý rejstřík,
- potenciální problémy s úřady, porušení předpisů, úkony, zákazy, záznamy týkající se daní a sociálního zabezpečení,
- případné dřívější vztahy s jinými CB, současný stav, důvody pro ukončení vztahů,
- počet zaměstnanců v záznamech, včetně externích zdrojů,
- rozsahy kompetencí auditorů, složky auditorů, současné smlouvy,
- finanční stabilita.

Poznámka: zdrojem informací může být místní AB.

Příloha 2: Nástroj pro mimořádné prověřovací posouzení činností subjektů (informativní)

Pokud je nutné mimořádné prověřovací posouzení, lze využít níže uvedený doporučený seznam témat, která mohou být předmětem kontroly za účelem posouzení důkazů souladu činností subjektů:

- zákonné informace, zápis, vlastnictví, záznamy o společnosti a majitelích/statutárních orgánech,
- další druhy činností provozovaných subjektem,
- subjekty související na základě společného vlastnictví a vazeb mezi majiteli,
- struktura vedení a řízení střetů zájmů,
- informace týkající se daní a sociálního zabezpečení, a zda odpovídají objemu práce,
- zdroje v podobě auditorů – důkaz o jejich existenci a prokázané kompetence,
- finanční aspekty,
- křížová kontrola termínů auditů a fyzických důkazů o přítomnosti auditorů (například, zda se účtenky za dopravu, faktury za hotel, platební údaje nepřekrývají s jinými audity),
- potvrzení ze strany klientů o přítomnosti týmů auditorů, auditních dnech, délce trvání auditů atd.,
- skutečný stav společnosti,
- kontrola sazeb oproti přímým nákladům,
- kontrola existence velkých subdodavatelů působících v oblasti poradenství – kontrola velkých částek vyplacených subdodavatelům; platby auditorům, smlouvy s auditory, platby společností za provádění auditů.

Další témata, která mají být součástí kontroly, lze doplnit dle potřeby.

Konec závazného dokumentu IAF týkajícího se řízení subjektů vykonávajících činnosti jménem certifikačních orgánů certifikujících akreditované systémy managementu.

Další informace

Další informace o tomto dokumentu nebo jiných dokumentech IAF je možné získat od kteréhokoli člena IAF nebo na Sekretariátu IAF.

Kontaktní údaje jednotlivých členů IAF jsou k dispozici na webových stránkách: <http://www.iaf.nu>.

Sekretariát:

Tajemník IAF

Tel.: +1 613 454-8159

E-mail: secretary@iaf.nu

**Potřebujete
více informací?**

KONTAKTUJTE NÁS

Adresa:

Olšanská 54/3, 130 00 Praha 3

Web:

www.cai.cz

Facebook:

facebook.com/akreditaceCR

E-mail:

mail@cai.cz

Telefon:

+420 272 096 222

Twitter:

twitter.com/akreditace

Linkedin:

linkedin.com/company/akreditace

ACCREDITO
*dávám
důvěru.*

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI, O.P.S.